

Beograd, 10 aprila 1958.
Broj 85/i

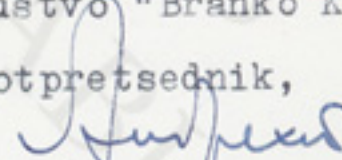
Komisija za kulturne veze FNRJ
sa inostranstvom

Beograd

Želimo da Vam izrazimo svoju zahvalnost za posredovanje
i zauzimanje oko ostvarenja turneje Ansambla pesama i igara "Branko
Krsmanović" u NRKini 1957 godine.

U prilogu Vam dostavljamo izveštaj vođstva puta i mo-
limo Vas da primite poklon koji su za Komisiju za kulturne veze
doneli članovi Ansambla.

Sa drugarskim pozdravom

Za Društvo "Branko Krsmanović"
potpredsednik,

M. Albrecht

Prilog 1. Izveštaj (6 stranica)
2. Kugla od slonovače.

Izveštaj o gostovanju u NRKini
Ansambla pesama i igara "Branko Krsmanović"
od 10. nov. do 31. dec. 1957

Turneja je ostvarena na osnovu poziva Ministarstva za kulturu NRKine, koji je Upravi uručen preko Komisije za kulturne veze FNRJ sa inostranstvom. Poziv je bio rezultat razgovora između predstavnika jugoslovenske i kineske omladinske delegacije u Moskvi 1957. posle velikog uspeha "Branka Krsmanovića" na VI svetskom festivalu. Definitivni poziv za ansambl pesama i igara u sastavu od 30 do 40 članova uručen je Komisiji za kulturne veze FNRJ sa inostranstvom u drugoj polovini oktobra 1957 g., posredstvom Ambasade FNRJ u Peking.

Uprava je rado prihvatila poziv, te je na više sastanaka sa Bogdanom Babićem, Brankom Markovićem i Milošem Nikolićem donela odluku o sastavu ansambla i repertoaru za gostovanje u NRKini. Odlučeno je da se vodi ansambl od 16 pevača, 18 igrača, orkestar od 6 članova, dirigent, rukovodilac koncerata i vodja puta, svega 43 člana. Vodja puta je bio Miloš Nikolić, predsednik Društva. B. Babić i B. Marković zbog zauzetosti u Operi i Baletu nisu mogli da krenu na put, te je za dirigenta odredjen Dimitrije Stefanović, a za rukovodioca koncerata Miodrag Pavlović.

Finansiski uslovi turneje su bili: troškove puta avionom u odlasku i povratku za 41 lice, kao i putne troškove za dva lica vozom, prevoz celokupne garderobe u oba pravca snosi Vlada NRKine. Sve troškove boravka, ishrane, smeštaja, opreme koncerata i režije, kao i prevoz na teritoriji NRKine podnela je takodje Vlada NRKine. Naša Uprava je iz svojih sredstava obezbedila troškove oko popune garderobe, dobijanja pasoša i viza, a iz sume koja je dotirana za tu priliku kupili su se pokloni, poručile fotografije i drugi propagandni materijal. Komisija za kulturne veze FNRJ sa inostranstvom ustupila je od svojih deviznih sredstava 100 am. dolara uz odgovarajuću kompenzaciju sa naše strane u dinarima.

Na zahtev Ambasade NRKine u Beogradu predati su joj repertoar, oko 90 velikih fotografija, izvodi iz kritika, opisi igara, tekstovi pesama, biografije svih učesnika i istorijat Društva, sve na engleskom jeziku u više primeraka.

28 oktobra poslata je u pretnji dva naša člana vozom garderoba.

8 novembra 1957 je otpravnik poslova Kineske ambasade u Beogradu priredio prijem za ansambl i predstavnike Društva.

9.XI je sa Zemunskog aerodroma poletela prva grupa od 17, a 10.XI. druga grupa od 24 člana, ispraćeni od strane pretstavnik Kineske ambasade u Beogradu i prijatelja Društva.

Dočeku u Pekingu prisustvovali su zamenik Ministra za kulturu NRKine, načelnici odeljenja u Birou za kulturne veze sa inostranstvom, pretstavnici Lige komunističke omladine NRKine, Svekineske federacije studenata, profesori i studenti Pekinškog univerziteta, učenice Baletske škole sa cvećem, a od strane Ambasade FNRJ u Pekingu otpravnik poslova Milićević, sekretari Daković i Šestan, sa osobljem Ambasade, zatim novinari i fotoreporter.

Od strane Biroa za kulturne veze sa inostranstvom dodeljeni su nam za stalne pratilce načelnik za kulturne veze sa Jugoslavijom Mjao, jedan prevodilac za engleski i dva za ruski jezik. Oni su nas pratili od prvog do poslednjeg dana našeg boravka. Zvanični jezik bio je engleski.

13.XI.57 održan je prvi zvanični sastanak sa pretstavnicima Biroa za kulturne veze sa inostranstvom uz prisustvo kulturnog atašea Ambasade FNRJ u Pekingu Dakovića, na kome je sporazumno utvrđen generalni plan gostovanja za celu turneju, kao i dnevni plan za vreme boravka u Pekingu. Tom prilikom je odlučeno da će Ansambl dati 22 koncerta u Pekingu, Čang-čunu, Kirinu, Vuhanu, Nančanu, Hangčou, Šangaju i Nankingu. Tom prilikom je vodji puta predato po 200 kin. juana za svakog člana Ansambla, bez dodatka za umetničke rukovodioce i vodju puta.

Ansambl je bio u Pekingu smešten u udobnom hotelu Šin-ćao. Vodja puta je u tom, kao i u svim ostalim hotelima po drugim gradovima dobijao apartman i luksuzna kola, dok je Ansambl imao na raspolaganju jedan do dva autobusa i kola po potrebi za pojedince.

15.XI.57 u velikoj sali hotela Šin-ćao Ministar za kulturu Vlade NRKine priredio je svečani ručak za naš Ansambl. Ručku su prisustvovali kineski ambasador u Beogradu general Vu, dva pomoćnika ministra, načelnik odeljenja za kulturne veze sa socijalističkim zemljama, načelnik odeljenja za kulturne veze sa Jugoslavijom, sekretar Kineske omladinske komunističke lige, predsednik Svekineske federacije studenata, predsednik pekinških studenata, profesori Pekinškog univerziteta, članovi pekinških opera, ansambla igara i pesama u Pekingu, kao i drugi kulturni radnici. Od strane Ambasade FNRJ u Pekingu prisustvovali su otpravnik poslova Milićević, sekretari Daković i Bruno, novinari i drugi. Pozdravne govore održali su ministar za kulturu, ambasador Vu, drug Milićević, Nikolić i Pavlović, pretstavnici Komunističke omladinske lige, Federacije studenata i studenti Pekinškog univerziteta. Domaćini su nam izražavali dobrodošlicu i radost što imaju priliku da u svojoj zemlji vide jedan poznati amaterski ansambl jugoslovenskih studenata i poželevi nam uspeh na gostovanju. Naši pretstavnici su se toplo zahvalili na srdačnim pozdravima, ističući da smo došli u Kinu kao prijatelji prijateljima, koje vezuju mnoge slične godine borbe za oslobođenje i izgradju socijalizma, zajednička stremljenja, uzajamno razumevanje i obostrane želje da se u budućnosti učvrsti saradnja na svim poljima delatnosti. Poželevi su kineskim narodima i omladini velike uspehe u izgradnji socijalističke Kine.

Posle prvih koncerata u Pekingu i drugim gradovima, na sličnim banketima, koje su nam priredjivali direktori Biroa za kulturu gradova, ovakvim govorima pridružila su se i mnogobrojna čestitanja.

Sa pretstavnicima Ambasade FNRJ u Pekingu imali smo zvanične i prijateljske kontakte počev od prvog dana našeg boravka u Kini, konsultovali smo ih redovno za sve probleme u vezi sa ansamblom, pogotovo u odnosu na naše domaćine, prilike i običaje u Kini uopšte. Sekretar Vojo Daković, u svojstvu kulturnog atašea nas je pratio za sve vreme trajanja turneje.

Uprava Društva je pre polaska na put odredila kakav treba da bude karakter naše turneje: koncertima treba prikazati jedan deo aktivnosti i ostvarenja našeg Društva i kroz to dati sliku rada jednog kulturno-umetničkog kolektiva. Uporedo s tim na mnogim susretima prikazati kineskim građanima i studentima rezultate izgradnje socijalizma kod nas, upoznati ih sa životom i delatnošću Saveza studenata i omladine uopšte, našim stavom prema raznovrsnim međunarodnim događajima itd. Uprava Društva je još pre odlaska, u cilju ostvarenja ovakve uloge Ansambla, tražila od pretstavnika Ambasade NRKine u Beogradu da program boravka obuhvati pored koncerata i posete omladinskim i studentskim organizacijama, univerzitetima, stručnim organizacijama i dr. Sudeći po odjeku i uspehu koncerata, kao i po mnogobrojnim posetama organizacijama i ustanovama naši domaćini u Kini su razumeli naše želje i u potpunosti nam izašli u susret. Oni su posle naših koncerata donosili pohvalne ocene o umetnosti u Jugoslaviji, posebno ističući bogato kulturno nasleđe zasnovano na folkloru, kojim odražava slobodarski i ustreptali stvaralački duh naših naroda. Izvođenjem programa bili su veoma zadovoljni; nazivajući nas "cvećem amaterske umetnosti" pisali su da je zaista teško naći negde takav ansambl kao što je naš. S druge strane, na sve nas su gledali kao na pretstavnike jugoslovenskih studenata interesujući se u punoj meri za tekovine Narodne revolucije i rezultate izgradnje socijalizma u Jugoslaviji.

U vremenu od 12 nov. do 28 dec. 1958 Ansambl je priredio 20 koncerata kojim je prisustvovalo preko 40.000 gledalaca u sledećim gradovima: Peking, Gang-čun, Kirin, Vuhan, Nančan, Hangčou, Šangaj i Nanking. Pored koncerata dali smo 15-16 puta manje programe pesama prilikom raznih poseta ustanovama, fabrikama i organizacijama.

Program se sastavljao za svako istupanje posebno, u zavisnosti od kulturnih prilika u gradu, uspeha pojedinih tačaka na ranijim izvođenjima, potrebne dužine koncerata (prosečno oko 2,4 sata) i broja bolesnih članova Ansambla. Uopšte uzev, postojala su dva tipa koncerata: prvi i češći program sastavljen od narodnih igara između kojih su ubacivane pesma i narodne melodije u izvođenju solista, dueta, hora (obučenog takođe u narodne nošnje) i narodnog orkestra. Drugi tip koncerata obuhvatao je u prvom delu hor (16 pevača obučeni u bele haljine i crna odela) dok je drugi deo programa bio sasvim sličan prvom tipu. Prilikom istupanja u pojedinim ustanovama u toku poseta izvodili smo stvari koje se nalaza na repertoaru koncerata ili smo improvizovali.

Svi koncerti su održani u pozorišnim dvoranima, koje imaju sve potrebne svetlosne i mehaničke uređaje, te su u funkcionalnom pogledu potpuno zadovoljile. Pozornice su dovoljno prostrane, garderobe takođe. Priredjivači su se trudili da nam stave na raspolaganje dovoljan broj osoblja, prostorija, šminke i dr. Sa jednim izuzetkom (trovanje sa CO-ugljenmonoksidom na pozornici u Šangaju) oni su u tome u potpunosti uspeali. Redovno su nam glačali kostime za vreme koncerata.

Gledalište je uvek bilo hladno, pozornice i garderobe su grejali. Dvorane su na svim koncertima bile ispunjene do zadnjeg mesta. Naši pratioci su nas više puta isvestili da su sve ulaznice bile rasprodate još pre našeg dolaska u pojedine gradove.

Svaki koncert je ili snimljen na magnetofonske trake ili je prenošen preko radija.

Svaku tačku programa najavljivala je, dajući i kratka objašnjenja svečano obučena jedna od umetnica dotičnog grada. Publika je kupovala brošuru koja je sadržavala repertoar i istorijat Društva, a bila je štampana za celu turneju. Iznad pozornice je uvek bio postavljen transparent, na kome je na srpskom jeziku bilo napisano: "Jugoslovenskom ansamblu Branko Krsmanović želimo dobrodošlicu".

Ulaznice za koncerte bile su relativno skupe.

Po završetku koncerata izlazili su na pozornicu zvanični predstavnici kulturnog života grada i čestitali svakom članu Ansambla, dok su devojke iznosile velike korpe ili bukete divnog cveća. Ponegde smo tom prilikom primali poklone.

U pauzama pojedinih koncerata su održani kraći prijemi od strane uglednih ličnosti (ambasador Popović, potpredsednik Kineske Vlade, gradonačelnik Šangaja i dr.)

16. XI je priredjen prvi koncert i to za studenta u velikoj sali restorana studenata Pekinškog univerziteta. Preko 4200 studenata je oduševljeno pozdravilo naš program. 17, 18 i 19. XI su održana tri koncerta u jednom od pekinških pozorišta. Na jednom od njih su zapaženi predstavnici Ministarstva za kulturu i druge ličnosti, već pomenute u izveštaju. Na turneji po Severo-istočnoj Kini održana su po dva koncerta u Čang-čunu i Kirinu, od kojih drugi u Čang-čunu za 3000 studenata, a drugi u Kirinu za radnike.

Po povratku u Peking, 28. XI. 57 priredjen je svečani koncert u čast Dana Republike. Ambasador Popović je za taj koncert uputio pozivnice predstavnicima Kineske Vlade i diplomatskom koru. Koncertu su prisustvovali drug Saļaj, ambasador Popović, potpredsednik Ču En Laj i drugi istaknuti javni i politički radnici, kao i diplomati.

29 novembra je ambasador Popović priredio svečani banket u čast Dana Republike u hotelu Peking za iste zvanice. Članovi Ansambla su uz ambasadora, obučeni u narodne nošnje, bili domaćini na ovom prijemu. Tom prilikom smo primili mnoga čestitanja od najviših kineskih rukovodilaca i diplomata.

29 novembra uveče prisustvovali smo intimnoj proslavi Dana Republike u našoj ambasadi.

2 decembra je Ansambl otputovao na Jug, te je po već naznačenom planu priredio koncerte u Vuhanu (tri), Nančanu (tri), Hangčou (jedan, jer smo tamo bili odvedeni da se odmorimo), Šangaju (dva!) i u Nankingu (dva). U Nančanu, Nankingu i Kirinu naš Ansambl je bio prva jugoslovenska kulturna grupa.

Ocenjujući sve koncerte zajedno, a naročito pojedine u Pekingu, Kirinu, Hangčou, Šangaju i Nankingu, možemo slobodno reći da su doživeli veliki uspeh. Publika je sa velikim interesovanjem pratila koncert od prve do poslednje tačke, iako su programi trajali prosečno 2,5 sata. Kinezi su i pored svog tihog i uzdržanog temperamenta znali da burno poztravljaju hor, Ženske makedonske igre, Makedonsko oro, Komitsku igru, narodni orkestar i drugo. Opšti je utisak daje publika

radije primala pesme (X rukovet Mokranjca, Makedonska humoreska Skalovskog, Jačovanka za teletom Gotovca, spletovi narodnih pesama iz Srbije, Dalmacije i Makedonije...) nego igre. Od oko sto izlazaka hora pred publiku, preko 90 je bilo praćeno burnim aplauzom i zahtevom za "bis". Posebno treba istaći oduševljenje sa kojim je publika pozdravila izvodjenje kineskih pesama. Gore pomenute i druge igre su redovno bile zahtevane za "bis", ali zbog karaktera programa i zamora igrača često nisu mogle da budu ponovljene. Jasno se zapažalo da publika više ceni tehnički teže i stilski originalnije, a po karakteru izražajne, nego masovne igre. Poseban interes predstavljale su za posetioce ženske igre iz Makedonije.

Kritika je češće i više pisala o igrama nego o pesmama, analizirajući ih do detalja, ceneći u njima bogato kulturno i folklorno blago jugoslovenskih naroda.

Voćstvo puta i kulturni ataše Ambasade Daković su na zadnjem sastanku zaključili da su koncerti u potpunosti uspeli i da gostovanje u Kini treba oceniti po dobrim, ponegde izvanrednim priznanjima kritike i po odličnom prijemu kod publike.

Put po unutrašnjosti Kine redovnim brzim vozovima u posebnim spavaćim kolima uz kompletnu ishranu u vagon restoranu. Smeštaj po unapred utvrđenom rasporedu u najboljim hotelima. Hrana, osim na oficijelnim večerama, evropska, odlična i preobilna. Popodne čaj. Za vreme svakog koncerta u glumačkim salonima su nam servirali čaj, voće, sokove kolače i cigarete.

U svakom gradu su nas na žel. stanicama dočekivali i ispraćali direktori gradskih odn. provinciskih biroa za kulturu ili njihovi zamenici, pretstavnici omladine, studenata i kulturni radnici.

Voćstvo puta je odmah po dolasku u novi grad imalo sastanak sa pretstavicima biroa za kulturu, gde je detaljno utvrđivan plan boravka i koncerata. U svakom gradu su Ansamblu bili pridodati lokalni prevodioci i tahnička lica, a počev od Vuhana lekar i med. sestra.

Ansambl je snimljen za dokumentarni film o gostovanju stranih umetnika u NRKini 1957. Snimljeni su delovi iz "Igara iz Šumadije" i hor sa dve pesme. Ansamblu je za to snimanje isplaćen honorar od 2100.- juana.

Vodja ansambla, Miloš Nikolić, kome su svuda ukazivane počasti kao članu CK NOJ, je povodom 29 Novembra održao govor preko Svekineskog radija. Govor je bio praćen našim pesmama i orkestarskim melodijama koje su za tu priliku snimljene. M. Nikolić je bio više puta intervjuisan od strane novinara.

Program boravka u svakom gradu predviđjao je mnogobrojne i razno vrsne posete školama, kulturnim ustanovama i organizacijama, spomenicima kulture, muzejima, fabrikama, zavodima, zanatskim i zemljoradničkim zadrugama, kao i susrete sa studentima. Da nabrojimo neke od njih: susret sa pretstavicima omladine Pekinga, posete Pekinškom, Vuhanskom i Nankinškom univerzitetu, Traktorskom koledžu, Šangajskom konzervatoriju, Simfoniskom orkestru i profesionalnom horu u Šangaju, profesionalnom horu i Institutu nacionalnim manjima u Pekingu, Domu pionira i Domu kulture omladine u Šangaju i dr. Videli smo fabrike automobila, mašina, svile, naliv pera, železare, most na reci Jangce, hidroelektranu Fulman i dr. Posetili smo Veliki zid, "Zabranjeni grad", Letnji dvorac, Pehaj park u Pekingu, Mauzolej Sun Jat Sena u Nankingu,

pagode, hramove, Šangajski muzej i mnoge druge.

Ansabl je video više pretstava kineskih umetnika i amatera. Bili smo impresionirani pretstavama Šaošinske i Pekinške opere, toplo smo pozdravili koncerte priredjene za nas u Nankingu i Nančanu, kao i dve artističke pretstave u Vuhanu i Šangaju. Prikazana su nam i dva kineska filma, jedan od njih prvi kineski film u boji. Prisustvovali smo probama horova i drugih umetničkih ansambala.

Pojedini članovi ansambla su prema svom stručnom interesu obilazili pojedine fakultete, akademije, bolnice, zavode i dr.

U toku turneje bilo je više slučajeva lakih oboljenja ili povreda. Imali smo besplatnu zdravstvenu zaštitu i lečenje.

Organizacija gostovanja i koncerata, prevoza i smeštaja bila je izvrsna.

Ministarstvu kulture, Pekinškom univerzitetu, Šangajskom konzervatoriju, Domu omladine, Komunističkoj omladinskoj ligi, koledžima i fabrikama smo predali poklone. S njihove strane smo takodje primili izvestan broj manjih poklona.

Dobili smo sve novine koje se odnose na naše gostovanje kao albume fotografija sa naših koncerata i poseta.

Voćstvo je u ime Uprave Društva primilo za počasne članove V. Popovića, V. Dakovića i tri kineska državljanina: Kao Jei, pom. direktora Biroa za kulturu u Kirinu, Lee Čin, direktor Biroa za kulturu prov. Kjang-su u Nankingu i Vang Tse Hui, pom. direktora za kulturu prov. Čekjang u Hangčou.

Na kraju turneje nam je naša Ambasada saopštila da ćemo verovatno prođužiti turneju u Vijetnam. Turneja nije ostvarena jer je kinesko Ministarstvo za kulturu saopštilo da nije u mogućnosti da nam odloži povratak avionima koji je bio ranije planiran.

28 dec. smo uzleteli sa Pekinškog aerodroma. 31 decembra smo sleteli na Zemunski aerordom.

Zaključak:

Osnovna koncepcija turneje, kojoj je dat umetnički i politički značaj, bila je realna i ostvarena je u punoj meri. Program koji je izabran naišao je na lep prijem i veliki interes široke i studentske publike. Stalne kritike uzdržljivih komentatora to potvrđuju. Prijem na koji je Ansabl naišao kod zvaničnih pretstavnika kineskog političkog i kulturnog života pokazuje da su veoma gostoljubivi i da su nas primili sa poštovanjem i srdačno. Kineska publike i kritika su naše koncerte primili kao prikaz jugoslovenske umetnosti i amaterizma. Oni su u našim pismama i igrama posmatrali osobine, život, običaje i mentalitet naših naroda, merili i visoko ocenili tradicionalne kulturne tekovine. Posmatrajući nas izvan koncerata stekli su izvesnu pretstavu o mentalitetu i osobinama naših studenata. Članovi Ansambla, studenti raznih fakulteta su se upoznali sa kulturom drevne i nove Kine, za značajnim socijalnim i ekonomskim promenama koje su se odigrale u toku Revolucije. Posete univerzitetima bile su od akademskog i stručnog interesa za naše studente.

Voćstvo puta ocenilo je stoga turneju kao veoma uspelu i značajnu za delatnost ne samo "Branka Krsmanovića", već i kulturnih i prijateljskih odnosa sa NRKinom.

Za voćstvo puta,
Miša Albreht
Potpretsednik "B. Krsmanovića"

